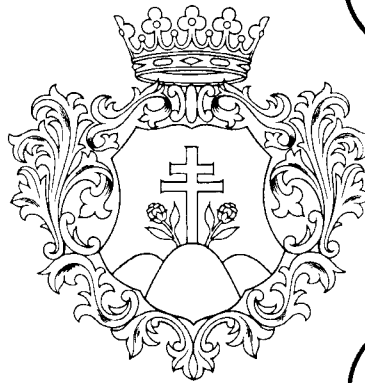

Mi újság FÉNYSZARUN?

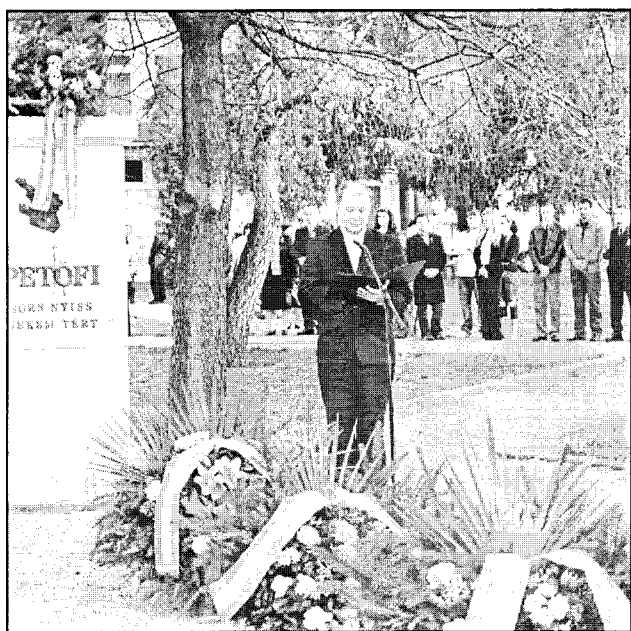
Jászfényszaru város lapja

2007. március

Ára: 85,- Ft

18. évfolyam 3. szám

Városi ünnepség összefogással

Az ünnepi szónok Dobák Gábor diakómus volt.

Március 14-én az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 159. évfordulójára emlékeztünk a Petőfi-szobornál. A városi ünnepség 17 órakor a Szűcs Mihály Huszárbandérium bevonulásával vette kezdetét. A Himnusz után Dobák Gábor diakómus ünnepi beszédében felidézte a forradalmi napok eseményeit, hangsúlyozta, hogy '48 eszméi napjainkban is érvényesek, iránymutatók a magyarság számára.

A Petőfi-szobor talapzatánál koszorút helyeztek el Jászfényszaru önkormányzata, az oktatási intézmények, párt- és civil szervezetek vezetői.

A megemlékezés a művelődési házban folytatódott. A gyermekek és felnőttek által bemutatott zenés irodalmi produkció Petőfi Sándor Az apostol című elbeszélő költeményéből idézett fel néhány eseményt. A műsorban közreműködtek a Fortunások, a Pedagógus Kórus, a Huszárbandérium tagjai, az Iglice gyermeknéptánc-csoport, Unger Balázs és barátai, Erdei Gábor hangfelvételtől. A forgatókönyvet írta és a műsort rendezte Kovács Tímea, a táncos jelenet koreográfiáját Péter Szilárd és Havrán Bettina készítette, a hangeffekteket Puskás István hangszerelte.

Ugyanezen a napon kiállítás nyílt a művelődési ház nagyertermében az általános iskolás gyermekek rajzpályázatának legjobb alkotásaiból. A pályázatot szervezte és a kiállítást rendezte Penczner Sándorné, Szabó Erzsébet és Lajkóné Tanczikó Tünde.

Kép és szöveg: Sugár Istvánné

Az ünnepi műsort felnőtt és gyermek szereplők mutatták be.

A Batthyány-család (2. rész) – A miniszterelnök

Kossuth március 3-i felirati javaslatát a Bécsbe utazó országgyűlési küldöttség Széchenyi javaslatára a hajón módosította. Megfogalmazták azt a királyi kéziratot, amely a nádort teljhatalommal ruházza fel, Batthyányt pedig felelős miniszterelnökként nevezi meg. A korlátolt képességű V. Ferdinánd helyett irányító Államtanács azonban nem adta beleegyezését. Csak a pesti forradalom és István nádor egyéni, Államtanácsot megkerülő lépése (amely miatt később száműzték) kényszeríthette ki március 17-én Batthyány miniszterelnöki kinevezését az első felelős magyar kormány megalapításával. Batthyánynak nem volt kormányzati tapasztalata, amit azonban munkatársai gondos megválasztásával ellensúlyozott. Kormányja a bonyolult politikai helyzetet figyelembe vevő koalíciós kormány volt. Politikai irányvonala: az alkotmányos önrendelkezés legteljesebb biztosítása és a polgári átalakulással összefüggő feladatok mihamarabbi megoldása. Tisztán látta, hogy a törvényes forradalom előtt meghátráló abszolutizmus milyen tartalékokkal rendelkezik, ezért került minden ürügyet, ami a bizonytalankodó ellenfelet visszacsapásra készíthette. Politikai éleslátására jellemző, hogy a még nem szentesített jobbágyfelszabadítási törvényjavaslatot kihirdette az országban, nehogy az udvar kisajátíthassa megalkotását, vagy később visszavonhassa. Ennek is köszönhető, hogy a forradalom leverése után az áprilisi törvények közül jóformán ezt az egyet valóban nem vonhatta vissza az udvar. Az áprilisi törvények szentesítése után azok megvalósítására és az 1791. X. törvény cikk alapján a tiszta perszonalunió kiépítésére törekedett az udvarral. Megindultak az első lépések a korábban felségjogként gyakorolt hadügy, pénzügy, külügy megszervezésére. A magyar kormány nevében kiépítik az első külkapcsolatokat. A pénzügy megszervezését Kossuthra bízta, aki eléri a papírpénzkibocsátási törvény megszavazását. A hadsereg megszervezésében pedig Batthyány egyénit és felülmúlhatatlant, a további küzdelemben elengedhetlent alkot. Nevéhez fűződik a Nemzetőrség megteremtése, amit az áprilisi törvények írtak elő. A hadügy-miniszter távolléte miatt saját hivatala részeként működteti az Országos Nemzetőrségi Haditanácsot.

A nemzetőrség leple alatt, amely nem minősült reguláris hadseregnek, felállítja a honvéd hadsereget. Május 16-án elrendeli egy 10000 fős önkéntes sereg felállítását. Ezt tekinti a hadtörténetírás a honvéd hadsereg alapítási dátumának. Batthyány ezzel elérte, hogy az őszőlőtámadó ellenforradalommal szemben meg-

Gróf Batthyány Lajos

vívható legyen a nemzet önvédelmi háborúja.

A Batthyány-kormányának már a kortársak is hibaként rótták fel a törvényekhez és a formákhoz való túlzott ragaszkodást majd a szabadságharc leverése után is az egyik csoport ezzel indokolta a harc vereségét. Am a legitimitáshoz való ragaszkodás politikája Batthyány számára azért volt fontos, hogy ne a magyar kormány rúgja fel a tavaszi kompromisszumot, hanem Bécs lépjen először a törvénytelenesség útjára. Amikor ez megtörténik - az udvar megtagadja az áprilisi törvények érvényességét és a külügy, hadügy, pénzügy beolvasztását követeli -, akkor Batthyány és kormánya szeptember 11-én, Jellasics támadásának napján lemond.

Másnap a nádor megbízásával a törvényesség megőrzése érdekében mint ügyvezető miniszterelnök megkezdte az ország védelmének megszervezését. Május 16-ai rendelete mellé állítható szeptember 14-ei rendelkezése, mellyel a még nem szentesített törvény alapján elrendeli a kizárólag honvéd alakulatokba történő toborzást. 16 új zászlóaljban 50000 ember öltött honvéd egyenruhát. Ez az újoncoszás az egyik legjelentősebb fordulata 1848/49 történetének, hiszen ennek emberanyagából formálódott ki az önvédelmi háború megvívására képes tömeghadsereg.

A honvédsereg első próbatétele Pákozdtól. Sikere megnyitotta az utat a nemzeti

tömeghadsereg megteremtése előtt. Megszervezésével Batthyány és a magyar forradalom kormánya olyan tettet hajtott végre, amely a többi európai, forradalmi kormánynak nem sikerült. A honvédsereg a 48-as forradalmak sajátos intézménye. Batthyány ezután addig tartotta a kezében a hatalmat, amíg az országgyűlés és az egész ország lelki fel nem készült a harcra. Személyes fellépésével hátrította el Pákozdtól a tisztek közötti bizalmi válságot.

A teljhatalommal megbízott Lamberg királyi biztossal tárgyalni kívánt de az országgyűlés törvénytelennek minősítette Lamberg tevékenységét. Jellasicsot táborában megpróbálta lebeszélni a támadásról, majd október 2-án Bécsben lemondott. Magánemberként tért vissza a haza védelmére, csatlakozott a Vas megyei nemzetőrökhöz, majd képviselőként vett részt az országgyűlés munkájában. Ő javasolta a békeküldöttség indítását az ellentámadást vezető Windisch-Grätzhez. A küldöttségnek maga is tagja lett, de a herceg őt nem volt hajlandó fogadni. Batthyányt az a meggyőződés vezette, hogy ez az utolsó alkalom, amikor el lehet kerülni azt, hogy az Osztrák Birodalom teljes hadereje az országra zúduljon. Hibáztatta magát, hogy korábban nem engedett, s most az engedmények mellett volt, hogy elkerülje a katasztrófát. A herceg ellenséges viselkedése, Deák óvó javaslata ellenére sem menekült. Jókai mondta róla: „Jellemme tette fogollyá.” Pestre visszatérte után fogták el.

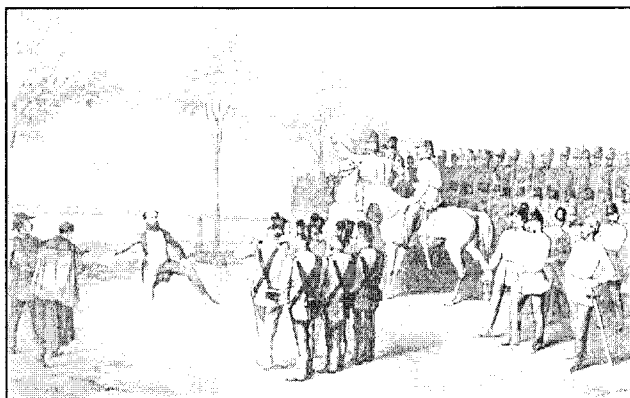
Ami ezután történt, az egy előre megírt politikai gyilkosság. Batthyányt felségárulással vádolták, de ennek bizonyítása nem volt megalapozott. Ez azonban csak részletkérdés volt. Leuzendorf hadbíró hamar megértette a per jelentőségét. Schwarzenberg miniszterelnök és az udvar Batthyány fizikai megsemmisítését akarta. Őt okolták a magyar seregektől elszenvedett vereségekért, a forradalom elindításáért, a szeptemberi ellenszegülésért, Jellasics megállításáért, a nemzeti ellenállás kereteinek megteremtéséért, s a szégyenért, hogy végül a cár segítségére kényszerültek.

A mérsékelt és lojális Batthyány súlyos ítélete példát statuált, a bosszún kívül célja a megfélemlítés volt. Batthyányt a bosszúszomjas Haynau kezére adták, aki megerősítette halálos ítéletét és elrendelte annak haladéktalan végrehajtását. Október 6-án, a bécsi forradalom évfordulójának napján hajtották végre az ítéletet, mivel az egyik vádpont az volt ellene, hogy kezdeményezője volt a bécsi forradalomnak.

Kötél általi megszégyenítő kivégzését csak úgy tudta elkerülni, hogy sikertelen öngyilkossági kísérlete után sebet ejtett nyakán, ezért Haynau az ítéletet „por és golyó” általi halálra módosította.

„Éljen a haza!” - ez volt az utolsó mondata. Sz az elveihez haláláig, sziklaszilárd jellemmel ragaszkodó, a dinasztia és a nemzet összecsapásakor eltántoríthatatlanul a nemzet mellé álló fehér mellényes pelikán elvérzett.

Kotánm Kovács Tímea

Nemzeti jelképeink

A címer és a zászló egy ország legfontosabb jelképei, történelmének szimbólumai. Ezek változásai nemzeti sorsfordulókat tükröznek. A magyar zászló a magyarság egyik nemzeti jelképe, egyben a Magyar Köztársaság hivatalos állami jelképe.

A mai magyar nemzeti zászló három színe közül kettő, a vörös és fehér az Árpád-házi uralkodók idején alakult ki, Szent István zászlója egyszínű vörös volt. Imre király pedig már a vörös és fehér vízszintes sávokból álló zászlót használta. A harmadik szín, a zöld a 16. században került elő, valószínűleg a címeren lévő hármashalom színeként. XIX. századi romantikus értelmezés szerint a vörös sáv az „erőt”, a fehér a „hűséget” és a zöld a „reményt” szimbolizálja. Az első példa a magyar trikolorra az a nemzetiszínű szalag, amelyet József nádor hitvese, Alexandra Pavlovna használt 1801-ben.

Az 1847-es országgyűlési választások idején már általános volt a magyar zászló használata, a forradalom kitörésekor pedig végleg a magyar nemzet jelképévé vált. Az 1848-as időkben terjedt el a nemzetiszínű, háromszínű kokárda

viselete is. A Márczius Tizenötödike című lap 1848. április 6-i. 19. számában olvasható: „... ezelőtt 10-12 esztendővel a nemzeti szín még meglehetősen tiltott portéka volt és viselését felségsértésnek tartották.”

Az 1848-49-es Honvédsereg még fehér színű, piros és zöld úgynevezett farkasfogakkal szegélyezett zászlók alatt harcolt, közepén a címerrel.

A magyar nemzeti zászló 1957. október 1-je óta nem visel címert, és a rendszerváltozás után sem változott.

Az évszázadok során kialakult magyar címer egy függőlegesen osztott pajzs, amelynek bal oldala vörös és fehér sávokból áll, a másikon pedig zöld hármashalmon ezüstsínű kettős keresztet helyeztek el a vörös mezőn. A pajzs felett a magyar királyi korona van.

Legvégül essék szó lakóhelyünk, Jászfényszaru címeréről is. Jászfényszaru mezőváros 1831-ben új címet kapott, amely abban különbözik az 1746-os címertől, hogy a pajzsot nem övezi levélfonat. A hármashalomból felnyúló kék virág kibomlik, nem bimbóformájú.

Az 1746. évi címerünk piros pajzsát zöld vagy színes levélfonat övezi, tetején aranyozott korona látható. A zöld hármashalmon ezüstsínű kettős kereszt, tövéből két zöld leveles ág nyúlik a pajzs mezejébe. A virágbimbó színe sárga.

Az 1854-ben és még később is használt változat színeinek leírása nem áll rendelkezésünkre. Rajzolata hasonló az 1746 címerünkhöz. Valószínű, hogy a hármashalom, a kettős kereszt és a korona a régi magyar királyi címerekből vált használt motívummá. (Forrás: Kiss József: Adatok Jászfényszaru történetéből. Kézirat)

A lakosság kezdeményezésére 1990-ben a tanács vállalta Jászfényszaru zászlójának elkészíttetését, akkor - a közvéleménykutatás végeredményeként - az 1746-os címet választották a legtöbben. Egy évvel később - a JNSZ Megyei Levéltárban található pecsétnyomók alapján - elkészült a ma is használatos jászfényszarui címer, amelyet a Képzőművészeti Alap Lektorátusa is elfogadott. *Pető László*

A bejegyzett civil szervezetek és képviselőik

A bejegyzett civil szervezetek és képviselőik:

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság - Kovács Béláné Pető Magdolna, Szabadság u. 20.

Béke Horgász Egyesület - Péter László, Ifjúság u. 25.

Fényszarui Romák Betegségmegelőző Egyesülete - Mezei Zsoltné Szentcsalád tér 16/A

Fényszaruiak Baráti Egyesülete - Tóth Tibor, Vasvári P. u.2.

Humanisztikus Kooperatív Tanulás 2000 Alapítvány - Csirmaz Mátyás, Kossuth L. u. 75.

IGLICE Folklor Kulturális Alapítvány - Hajnal Zoltánné, Fürst S. u. 1.

Jászfényszaru az Oktatásért Alapítvány - Nagy Józsefné, Árpád u. 13.

Jászfényszaruért Alapítvány - Mészáros László, Szabadság tér 1.

Jászkapu Turisztikai Egyesület - Kovács György, Szabadság tér 18. (Jászberény, Karabély u. 8.)

Penczner Pál Alapítvány - Zsámboki Lászlóné, Szabadság út 41.

Sport Egyesület - Matécsa László Csaba, Szabadság út 32

Tűzoltó Egyesület - Pető Ferenc, Dobó I. u. 5.

Vadásztársaság I. - Fehér József, Hatvan Árpád u. 17.

Egyéb civil szerveződések (klub, kör, csoport, szervezet, műhely, stb.) és képviselőik:

48-as Gazdakör - Szabó Istvánné, Vörösmarty u. 25.

686. sz. Csörsz Vezér Cserkészcsapat - Györi Boglárka, Viola u. 20.

Asztaliteniszeczők Csoportja - Nádudvari László, Fürst S. út 1.

Borostyán Táncscsoport - Molnár József, Fürst S. u. 1.

Diákönkormányzat - Török Imréné, Szabadság u. 32.

Dramapedagógiai Műhely - Bordásné Kovács Katalin, Dózsa Gy. u. 18.

Fehér Akác Pávakör - Keresztesi József, Árpád u. 6.

Fortuna Együttes - Kovács Andrásné, Dózsa Gy. u. 16.

Helytörténeti Kutatócsoport - Tóth Tibor, Vasvári P. út 2.

Jász Íjász Örömjász Csapat - Tóth Norbert, Rosenberg hp. út 9.

Jóbarátok Ifjúsági Klub - Berényi Melinda, Vasvári P. u. 14.

LUMINA CORNU Ifjúsági Szerepjáték és Történelmi Klub - Erdei Gábor, Vörösmarty út 19.

Motorosok - Szücs Péter, Árpád u. 25.

Mozgáskorlátozottak Helyi Szervezete - Urbán Sándor, József A. u. 35

Nagycsaládosok Egyesülete Helyi Csoportja - dr. Vida Zsuzsanna, Deák F. u. 1.

Őszirózsa Nyugdíjas Klub - Kónya Sándorné, Sallai u. 4.

Pedagógus Kórus - dr. Kocsisné Horti Mónika, Hunyadi u. 1/A

Polgári Kör - Palencsár Erzsébet, Ságvári Endre út 8.

Színházba Járók Baráti Köre - Tóth Tibor, Vasvári Pál út 2.

Színjátszók Baráti Köre SZIBAKŐ - Kovács Andrásné, Dózsa Gy. út 16

Szücs Mihály Huszárbandérium - Ézsias István, Szabadság út 22.

Testépítők Köre - Radics Tibor, Kis-malom út 7.

Vadásztársaság II - Tamus Béla, Fürst S. u. 19.

Vakok és Gyengénlátók Helyi Szervezete - Horváth Lukácsné, Bacsó B. út 16.

Vöröskereszt Helyi Szervezete - Kővágó Jánosné, Kossuth L. u. 35.